

KAAI
THEATER

MOUSSEM
NOMADIC
ARTS CENTRE

MOUSSEM CITIES: BEIRUT

Opening night 2/02/17 – 19:00 – Kaaitheater
Weekend programme 3>5/02/17 – Kaaistudio's
performance/video/installation/lecture/film

EXTRA Join Raafat Majzoub from 2>15/02 in his **installation** at the **Ravenstein Gallery**

MOUSSEM CITIES: BEIRUT

nl/ Met een jaarlijks terugkerende stedencyclus geeft het Nomadisch Kunstencentrum Moussem een inkijk in de hedendaagse Arabische samenlevingen en de dynamiek van hun steden. Jaarlijks is een Arabische stad te gast in de hoofdstad van Europa. Het Kaaitheater is vanaf 2017 een vaste partner voor het podiumkunstenluik van dit festival.

Van 2 tot 18 februari 2017 staat de Libanese hoofdstad Beiroet centraal. Beiroet is een van de meest gevarieerde en diverse steden van het Midden-Oosten. Het is een fascinerende stad, vol spanningen en voortdurend in beweging, al decennia lang een toevlucht en transit is voor vluchtelingen uit de regio. Palestijnen, Irakezen en Syriërs maken er vanzelfsprekend deel uit van de Libanese samenleving én van de kunstenaarsscene. Deze dynamische scene lijkt nog steeds te lijden onder censuur, maar weet van Beiroet een belangrijk centrum van de kunst te maken. Tijdens dit tiendaagse festival zijn kunstenaars, relevante denkers en culturele actoren te gast die hun verhaal aan de hand van hun werk.

fr/ Avec un cycle annuel autour d'une ville, le centre d'art nomade Moussem nous offre un aperçu de la société arabe contemporaine et la dynamique de ses métropoles. Chaque année, une ville arabe est l'hôte de la capitale de l'Europe. À partir de 2017, le Kaaitheater est un partenaire fixe du volet des arts de la scène de ce festival.

Du 2 au 18 février 2017, Beyrouth, la capitale libanaise, est le point de mire du festival. Beyrouth est une des villes les plus variées et les plus diverses du Moyen-Orient. Fascinant, plein de tensions et constamment en mouvement, Beyrouth est depuis des décennies un lieu d'accueil et de transit pour des réfugiés de la région : Palestiniens, Irakiens, Syriens font partie intégrante de la société libanaise et de sa scène artistique. Bien que cette scène dynamique souffre encore de la censure, elle fait néanmoins de Beyrouth une importante plaque tournante artistique. Au cours de ces dix jours de festival, le Kaaitheater accueille des artistes, des penseurs et des acteurs culturels pertinents qui racontent leurs histoires à travers leurs œuvres et leurs ouvrages.

en/ With an annually recurring city cycle, Moussem's Nomadic Arts Centre offers an insight into contemporary Arab societies and the dynamic of their cities. Every year, an Arab city is a guest in the capital of Europe. From 2017 onwards, Kaaitheater will be a permanent partner for the performing arts section of this festival.

From 2 to 18 February 2017, the Lebanese capital Beirut will be firmly in the spotlight. Beirut is one of the Middle East's most heterogeneous and diverse cities. It is a fascinating place, full of tensions and constantly in motion, as for years it has been a place of shelter and transit for refugees from the region. Palestinians, Iraqis and Syrians are of course an integral part of both Lebanese society and the arts scene. This dynamic scene may still be suffering from censorship, but it does make Beirut an important centre for art. Over the course of this ten-day festival, guest artists, relevant thinkers and cultural players tell their story through their work.

BEIROET IN DE KAAISTUDIO'S: "IN ELK OPZICHT IS HET WERK VAN DIE JONGE MAKERS URGENT."

Mohamed Ikoubaân en Cees Vossen in gesprek met Eva Decaesstecker (Kaaitheater, 2017)

Het nomadisch kunstencentrum Moussem richt dit jaar de schijnwerpers op Beiroet tijdens het festival Moussem Cities. Twee weken lang kan je in verschillende Brusselse instellingen proeven van wat Libanon op artistiek vlak te bieden heeft. In de Kaaistudio's ligt de focus op jongere theater- en performancekunstenaars. Een gesprek met Mohamed Ikoubaân en Cees Vossen over kunst in de Arabische wereld, sociaal engagement en lange werkprocessen.

De Arabische wereld is een enorm gebied, van Marokko over Somalië tot aan Irak. Kan je eigenlijk wel spreken van algemene tendensen in de podiumkunsten van die wereld?

MOHAMED: De Arabische wereld als homogene gemeenschap bestaat eigenlijk niet. We gebruiken de term om een geografisch gebied af te bakenen, maar onderling verschillen de landen enorm. Op artistiek vlak spreek je daarom beter van culturele hotspots die elk hun eigen ontwikkelingen kennen. Sommige regio's zijn meer gericht op beeldende kunst, andere meer op podiumkunsten of film.

Tunis heeft bijvoorbeeld een zeer sterke theatertraditie, met elk jaar theater- en dansfestivals en veel onafhankelijke kleine theaters. Hierdoor vormt de stad het centrum van de podiumkunsten in de Arabische wereld, met een sterke internationale uitstraling.

Ook het Syrische Damascus was tot voor de huidige oorlog belangrijk voor de podiumkunsten. De staat censureerde vooral politiek, maar zolang de kunstenaar geen expliciete kritiek op het regime had, konden de makers doen wat ze wilden. Die relatieve vrijheid zorgde voor een interessante scene, niet enkel binnen podium, maar ook op vlak van film en televisie.

De Arabische Emiraten nemen een uitzonderlijke positie in door hun kapitaal. Dubai heeft zichzelf verklaard als artistiek centrum van de Arabische wereld en doet er alles aan om dat ook te worden. Zo organiseert het Arabisch Instituut voor Theater jaarlijks een groot reizend theaterfestival, volledig op eigen kosten. Wat er op het festival staat, heeft echter niets met de Emiraten te maken. Het lokale artistieke landschap is quasi onbestaand. Tegelijk trekken steeds meer kunstenaars, film- en muzieksterren naar Dubai, om de onveilige situatie in hun thuisland te ontvluchten. Dubai krijgt hierdoor effectief een steeds belangrijkere positie als artistiek centrum en de traditionele culturele centra zoals Caïro, dat lang een leidende rol had op vlak van film, populaire cultuur en literatuur, lopen leeg.

Hoe is het artistieke landschap in Beirut georganiseerd?

M: Vóór de Libanese burgeroorlog (1975-1990) was Libanon een economisch welvarend land met een sterke financiële sector, immobiëlen bankwezen, en Beiroet als artistiek zwaartepunt. Dit trok inwoners vanuit het hele Midden-Oosten aan en creëerde veel ruimte voor de ontwikkeling van populaire cultuur, met grote namen uit de Arabische popmuziek zoals Fairuz of Majida El Roumi. Ook de nabijheid van Caïro en Damascus, die vooral gekend waren voor hun grote cinema-cultuur in de jaren 50 en 60, zal hier ongetwijfeld een rol in hebben gespeeld. Net als de religieuze diversiteit – Libanon bevat maar liefst 18 religieuze gemeenschappen – waarbij de christelijke maronieten, gelinkt aan Europa, mee voor een Europees liberaal karakter hebben gezorgd.

Beiroet en Libanon bevinden zich echter in een bijzondere situatie: van de naar schatting 18 miljoen Libanezen (de laatste officiële volkstelling gebeurde in 1932), wonen vandaag slechts 4 miljoen inwoners in Libanon zelf. De gigantische diaspora keert nog regelmatig terug naar Libanon, waardoor de wisselwerking met het buitenland gemakkelijk verloopt. Ook kunstenaars

die in het buitenland wonen en werken, zijn nog erg verbonden met hun thuisstad. Tegelijk is Libanon ook de eerste stop voor vluchtelingen uit de regio: Palestijnen (waarvan er ==een half miljoen in Libanon wonen), Irakezen, maar ook Armeniërs die gevlucht waren voor de onderdrukking van het Ottomaanse rijk. Vandaag komen daar nog 1,2 miljoen Syriërs bij.

CEES: Naast de populaire cultuur, is de stad ook een belangrijk centrum voor de literatuur bij grote uitgeverijen en brengt ze kunstenaars voort met internationale bekendheid. Zo heb je Walid Raad en Mona Hatoum in de beeldende kunst en Rabih Mrhoué of Wajdi Mouawad in de performance en podiumkunsten.

Beiroet wordt vandaag gezien als een van de meest interessante artistieke centra uit de Arabische wereld, maar de kunstscene is heel fragiel. De staat is namelijk volledig afwezig in het kunstenveld en investeert niet in kunst en cultuur. De aanwezige structuren zijn bijna altijd privé-initiatieven. Veel projecten zijn daarbij afhankelijk van het buitenlandse instituten en sponsors, wat veel onzekerheid met zich meebrengt. Het regime en de verschillende religieuze gemeenschappen leggen ook nog veel censuur op, wat de bewegingsruimte van de kunstenaar beperkt. Toch houdt dit alles de vele initiatieven van kunstenaars niet tegen.

In de Kaaistudio's staan voornamelijk kunstenaars van jongere generaties. Veel werken liggen op de grens tussen beeldende kunst en theater. Inhoudelijk brengen ze vooral een politiek geladen verhaal. Is dat toeval?

C: Bij de jonge generatie makers vind je inderdaad vaak een *cross-over* tussen beeldende kunst en theater. Deze generatie makers kan je niet in een klassieke theatertraditie plaatsen. Ze experimenteren met vorm en nieuwe media om hun verhalen verteld te krijgen. Een ander terugkerend element is de reflectie van de lokale politieke spanningen en de maatschappelijke situaties in het werk van deze jonge makers. Veel kunstenaars proberen die problematieken onder woorden te brengen en te vertalen naar kunst. Voor mij dat engagement om die problematieken vertaald te krijgen opvallend.

M: Dat engagement zit in de boodschap maar soms ook in de vorm. Theater krijgt dan een emancipatorische functie. Hier noemen we dat sociaal artistiek werk: op locatie samenwerken met bepaalde doelgroepen zoals arbeiders, vluchtelingen of vrouwengroepen. Omdat er zoveel verschillende problemen zijn op politiek, sociaal, religieus of economisch vlak, gaan veel kunstenaars zich engageren in de samenleving.

C: Er zijn trouwens maar weinig kunstenaars die enkel de esthetische kant opgaan en alleen maar op vorm focussen. In elk opzicht is het werk van die makers urgent. Er is in Beiroet geen structuur van platformen en werkplekken waar kunstenaars tijdens een korte gefocuste repetitietijd kunnen werken aan hun voorstelling tot deze in première gaat en op tournee vertrekt. Het werken aan projecten gaat over een tijdsspanne van een of meerdere jaren en creëert een typisch soort maker. Het maakproces is eerder een verzameling van af en toe een paar weken kunnen werken. Hierdoor is het denkwerk dat achter de projecten zit, heel gelaagd. Kunstenaars kunnen en moeten heel erg de tijd nemen om door te denken hoe ze wat willen vertellen. Dus dat hier is een boeiend gevolg.

Welke stad zetten jullie volgend jaar in de kijker?

M: Casablanca.

Waarom?

C: Omdat het tijd is dat Casablanca aan de beurt komt. De beeldende kunstscène daar is zeer sterk in ontwikkeling. Een aantal projecten die we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld, zijn ook klaar om aandacht te krijgen.

M: We werken al tien jaar met artiesten uit Casablanca. De keuze voor Casablanca als Marokkaanse stad ligt echter wat gevoeliger. In Libanon en Tunesië ligt de keuze voor de hoofdsteden als cultureel centrum voor de hand. In Marokko heeft elke stad zijn eigen karakter. Casablanca is de grootste stad maar vooral de meest authentiek Marokkaanse stad. En op kunstvlak enorm boeiend. Fez heeft een statisch toon en is eerder het Marokko van de oude garde. De hoofdstad Rabat heeft grote instellingen zoals het museum voor hedendaagse kunst en een groot nationaal theater. Maar de kunstscene voelt daar een beetje fake, als façade voor prestigieuze projecten. In Casablanca groeit het kunstenlandschap op een organische manier met een vergelijkbare dynamiek van artistieke initiatieven die je in Beiroet vindt.

« LA PHILOSOPHIE A SAUVÉ MON ÂME »

Mohamed Ikoubaân en conversation avec Béatrice Delvaux (Le Soir, 2/02/2017)

Mohamed Ikoubaân est bien connu de la scène culturelle flamande, mais depuis 2015, il a installé son « Moussem Nomadic Center » à Bruxelles, dans les locaux de Bozar pour donner une dimension belge à un projet qui vise à supporter, présenter et produire des artistes connectés au monde arabe en Belgique et internationalement. Ce jeudi démarre son « Moussem Cities Beirut », un festival de près de 16 jours durant lequel il va faire découvrir la capitale du Liban dans toute sa complexité et sa beauté, par la voix d'artistes venus de là-bas pour nous raconter leur ville. *« Le débat sur l'immigration a été culturalisé en Belgique et en Europe, on désigne le musulman désormais comme différent, mais la culture de cet autre est tout à fait absente. Bizarre et paradoxal. Moi qui viens du Maroc, je suis arrivé en Belgique à 18 ans, avec un bagage : je connais l'histoire moderne de l'Europe, les écrivains français, et depuis que je suis installé ici à Gand, j'ai lu sur le mouvement flamand, mais aussi les écrivains Hugo Claus et Tom Lanoye. Mais les Belges eux, ne connaissent rien du monde arabe. Or comment discuter de quelqu'un si vous ne le connaissez pas ? J'ai constaté ce manque et décidé de le combler. »*

Le but final est très ambitieux : réécrire le canon artistique européen, lui apporter d'autres histoires. *« On ne doit pas rejeter Shakespeare, c'est universel, j'adore Beethoven et Mozart, cela fait partie de mon identité, mais je crois dans la force du métissage culturel. J'ai construit mon identité berbère, puis arabe, puis française, puis belge, sans rien rejeter. »*

Aujourd'hui, cet homme né au Maroc dans le Rif, fils d'une famille de 9 enfants dont il est le seul universitaire – diplômé en droit maritime et aérien –, est très inquiet. *« Lorsque je suis arrivé ici, il y avait le Vlaams Blok, c'était un ennemi dangereux au regard de l'histoire de l'Europe mais c'était aussi un ennemi clair, qui pratiquait le racisme primitif, basique. J'avais plutôt pitié d'eux. Mais aujourd'hui leur discours est devenu mainstream, et donc beaucoup plus grave et dangereux. »*

Mohamed insiste sur le statut désormais très différent de ces travailleurs à l'origine, devenus des migrants puis aujourd'hui des musulmans. *« Et donc quelqu'un qui ne me connaît pas, m'associe directement quand il entend mon nom, avec l'Arabie saoudite, les Talibans, Daesh. Alors que moi, je n'ai rien à f. de ces « valeurs-là ». Ce discours n'est pas seulement celui de la N-VA ou de Mark Rutte aux Pays-Bas, il est aussi celui de Gwendolyn Rutten la présidente de l'Open VLD. C'est très difficile de dire aujourd'hui à ma fille de 17 ans qu'elle est belge. Je me demande si j'ai fait le bon choix en ne lui apprenant pas l'arabe – on parle uniquement flamand à la maison –, car aujourd'hui, elle cherche ses racines. J'habite dans un petit village typique, mes trois filles sont dans une école flamande élitiste, nous avons deux salaires, deux voitures, il y a des livres à la maison, je n'ai jamais mis l'accent sur les questions identitaires, et pourtant je suis très inquiet. Pas pour moi, je peux prendre ma valise et partir demain, mais pour mes filles, j'ai peur qu'elles soient dénigrées – cela arrive déjà à l'école involontairement. »*

L'acteur culturel en est persuadé : le discours identitaire qui s'est développé sur l'immigration oblige les « immigrés » à aller sur la défensive et à chercher leurs origines. *« Lorsque j'étais au Maroc, et qu'on s'est moqué de mes origines berbères, je suis allé vers les Frères musulmans. J'y étais très actif car ils me présentaient un islam où tout le monde est identique, sans différence, sans racisme. C'était puissant et cela m'apaisait. C'est Albert Camus et Sartre, ainsi que les philosophes musulmans, comme Averroes, que j'ai appris à l'école au Maroc, qui m'ont arrêté. Ce qui a sauvé mon âme, c'est de découvrir les autres visions du monde à travers la philosophie grecque, musulmane, les auteurs arabes, français. »* C'est dire si notre homme est favorable aux cours de philosophie dans l'enseignement belge.

L'inquiétude de notre interlocuteur n'a fait que croître avec la décision du président américain Donald Trump d'interdire les ressortissants de sept pays à majorité musulmane d'entrer aux Etats-Unis. *« J'étais à Beyrouth avec un artiste syrien qui vit depuis 6 ans à New York et qui doit venir à Bozar en juin jouer avec l'Orchestre Royal de Wallonie. Il a appris ainsi qu'il ne pouvait plus retourner chez lui, où se trouvent ses plantes, ses instruments. Je me suis dit que c'était impensable. »*

Pour Mohamed Ikoubaân, si le salafisme et le djihadisme sont la maladie de l'islam, le populisme est celle de la démocratie. Un système qu'il chérit par-dessus tout car c'est pour cette démocratie qu'il a quitté le Maroc pour vivre en Belgique. *« Le monde peut donc changer d'un coup, les drames du passé se reproduire. »*

Mais si l'organisateur de « Moussem Cities Beirout » a peur aujourd'hui, c'est surtout parce qu'en Belgique, « chez nous », et en Europe, ce courant raciste est très fort. *« Lorsqu'on entend un ministre fédéral belge, Théo Francken dire que les réactions à la décision de Trump sont hystériques, qu'on minimise le fait qu'on organise depuis les Etats-Unis la déportation de gens innocents, qu'on annule l'Etat de droit, c'est très grave. D'autant que je suis convaincu qu'une grande partie de la population en Europe serait tout à fait d'accord que des mesures semblables soient prises ici par des Wilders, des Le Pen ou des Dewinter. Les Etats-Unis sont aujourd'hui un état voyou qui, comme a dit Donald Tusk, est aussi dangereux pour la paix mondiale que l'état islamique. Si nos gouvernants continuent à minimiser, on pourrait aller vers la catastrophe. »*

MOUSSEM CITIES: WHEN BRUSSELS MEETS BEIRUT

Mohamed Ikoubaân in conversation with Sophie Soukias (BRUZZ Out, 1/02/2017)

What better way to get to understand a city than through its artists? That's the philosophy behind the Moussem Cities festival, which this year brings the best of today's Lebanese scene to Brussels. Beirut, here and now.

I believe that art is capable of constructing a shared identity for the future," asserts Mohamed Ikoubaân, director of the Moussem Nomadic Arts Centre, which recently set up shop in Brussels after fifteen years of loyal service to Antwerp. Established early in the new millennium to promote Moroccan culture and art, Moussem (a term that refers to major festivities connected with harvest time and with religious celebrations in the Maghreb) has gradually expanded its mission to take in the whole Arab world. "We could have put a lot of effort into establishing an Arab cultural centre or an institute of the Arab world, but for us it was important to see this art flourish within existing cultural and artistic institutions," Ikoubaân says. The nomadic centre's move to Brussels is good news, as it means that the Moussem Cities festival, celebrating the contemporary artistic scene of a city of the Arab world, will take place in the capital in future. Following Tunis in 2016, the spotlight is now turned on Beirut, offering a unique opportunity to see work by a number of committed artists over two weeks – we met up with four of them, see pages 10 and 11 – whose installations, performances, plays, dance, novels, and new music tell us about today's Beirut, without any taboos and with no punches pulled.

Did Brussels need a festival like this one?

Even though there are lots of things going on already in Brussels in terms of cultural diversity, I think that our nomadic approach, over and above the actual programming, can succeed in making cultural institutions reflect on what stories, which canons, and what kind of artistic scene they want to focus on in a city where 60% of the inhabitants come from elsewhere. We cannot continue to present only the great classics of the European repertoire and pretend that there is a homogeneous Western culture without taking into account the additional communities that have arrived here. We need to create a shared identity and art can help us do that.

Moussem Cities is, above all, an ode to the city?

In choosing the theme of the city, we wanted to take on orientalism and a number of exotic prejudices that give an outdated picture of the Arab world. The Arab cities, too, are contemporary and modern. The city has always been a laboratory, a cradle of creativity. So our approach has been to make the cultures of the Arab world known through its cities and to make a city known through its artists.

Beirut is well known for its flourishing contemporary arts scene. Was it an obvious choice?

Beirut has become a major centre for experimentation in contemporary arts. Despite the complete lack of support from the government, the Lebanese arts scene is in a ferment that transcends the country's boundaries. Of necessity, artists are going to draw their inspiration from the sad past and complex reality of the history of Lebanon and the region around it.

The artists you have programmed, for the most part, have a message to convey.

Yes, and that's not unique to Beirut. In our programming, we will tend to focus on artists who have something to say about the city and about society in general. Lucien Bourjeily, Hanane Hajj Ali, and Hatem el-Imam are progressive, committed artists who have had to struggle with censorship.

What about funding?

Contemporary artists are independent, because there is no political support at all. Financial assistance mainly comes from private sources, especially from foreign institutions such as the Alliance Française or the Ford Foundation, which have a strong presence all over the Arab world. That colonial heritage raises other issues.

Lebanon is known for its political and religious divisions. We sense that there is a will on the part of artists to transcend that fragmentation.

Yes, that's true. I believe that it's the role of the artist to look beyond the sectarian divisions of the Lebanese system. To take a position while throwing light on the problem, rather than standing up for a community. The victims of a war are all victims, whatever their religion, and that humanism finds expression in art, thankfully.

MOUSSEM CITIES: BEIRUT – OPENING NIGHT

2/02 – KAAITHEATER

19:00 Opening installation *The Third Circle, Variations*

20:00 Lecture Raafat Majzoub

21:00 Performance *The Third Circle, Variations*

nl/ Tijdens zijn openingslezing schetst architect, schrijver en kunstenaar **Raafat Majzoub** een sprekend beeld van Beiroet, reflecterend op 'publiek-maken' in een stad als deze. En steeds balancerend op de grens tussen ernst en spel. Choreografe **Nancy Naous** formuleert met de performance en installatie *The Third Circle, Variations* een antwoord op de vraag hoe dans en muziek eruit zouden zien als ze de stellingen van de Sharia volgden.

fr/ Lors de sa conférence inaugurale l'architecte, auteur et artiste **Raafat Majzoub** ébauche, oscillant toujours entre gravité et ludisme, une image parlante de Beyrouth, réfléchissant à la publicité d'une ville comme celle-ci. Avec sa performance et installation *The Third Circle, Variations* la chorégraphe **Nancy Naous** formule une réponse à la question : à quoi ressembleraient la danse et la musique si elles suivaient les préceptes de la charia ?

en/ In his opening talk, architect, author and artist **Raafat Majzoub** sketches an animated tableau of Beirut, while reflecting on 'making things public' in a city like this. And always balancing on the knife-edge between weightiness and humour. In the performance and installation *The Third Circle, Variations*, choreographer **Nancy Naous** articulates an answer to the question of what dance and music would look like if they abided by the precepts of Sharia Law.

EXTRA: Installatie Raafat Majzoub - "1"

opening at 17:00 | 2>15/02 | Ravenstein gallery

nl/ '1' is het tweede prototype van de "nomadische hotelkamers van The Khan". '1' is een tweepersoons hotelkamer die dienst doet als luxueuze indringer, zwevend tussen de speelse, serieuze en aanstootgevende aspecten van ons bestaan hier en nu. Majzoub verblijft twee weken lang in het hotel en bedient de bar en de pianohoek. Geïnteresseerden kunnen het hotel boeken via Airbnb. De performance is discreet, niet geënceneerd en zonder onderbreking.

fr/ « 1 » est le deuxième prototype de la « chambre d'hôtel nomade du Khan »: une chambre d'hôtel pour deux personnes qui fait office d'intrus de luxe – flottant entre les aspects ludiques, sérieux et scandaleux de notre existence ici et maintenant. Majzoub réside à l'hôtel et gère le piano-bar. Ceux qui aimeraient partager l'expérience peuvent réserver l'hôtel via Airbnb. La performance est discrète, pas mise en scène et sans interruption.

en/ "1" is the second prototype of The Khan's nomadic hotel rooms: a Twin hotel room that functions as a performance of luxurious intrusion, floating between the playful, serious and offensive tonalities of being present in the world today. Majzoub will live in the hotel and operate its bar and piano area for two weeks. The hotel will be available on Airbnb for people to share the experience. The performance is discreet, unstaged and ongoing.

>> Find the daily schedule on the last two pages

WEEKEND PROGRAMME
3>5/02 – KAAISTUDIO'S

Meeting point before the shows: in the bar.
We will guide you to your show from there!

TANIA EL KHOURY – GARDENS SPEAK
performance • 45 min. • in English

nl/ Tal van Syrische tuinen verhullen de lichamen van betogers die tijdens de burgeroorlog de straat optrokken. *Gardens Speak* deelt de mondelinge geschiedenis van tien van die mensen, in de vorm van een interactieve geluidsinstallatie. Ieder verhaal is voorzichtig geconstrueerd in samenspraak met hun vrienden en familieleden.

fr/ De nombreux jardins syriens recèlent les corps de manifestants qui ont défilé dans les rues au début de la guerre civile. *Gardens Speak* partage l'histoire orale de dix d'entre eux, sous la forme d'une installation sonore interactive. Chaque histoire est construite avec circonspection, en concertation avec la famille et les amis du défunt.

en/ Numerous Syrian gardens cover the bodies of demonstrators who took to the streets during the civil war. *Gardens Speak* shares the oral history of ten of these people, in the form of an interactive sound installation. Each story is carefully told in consultation with their family and friends.

SIRINE FATTOUH – UNE HISTOIRE DE LIBAN À TRAVERS LES ŒUVRES DE SES ARTISTES ET CINÉASTES
performance • 50 min. • in French

nl/ Sirine Fattouh gidst je doorheen een stuk Libanese geschiedenis aan de hand van een persoonlijke selectie kunstwerken. Ze concentreert zich hierbij op drie specifieke momenten: het einde van de burgeroorlog eind jaren negentig, de aanslag op de vroegere eerste minister in 2005 en de Israëlische aanvallen op Libanon in 2006.

fr/ Sirine Fattouh vous guide à travers une part d'histoire du Liban à la faveur d'une sélection personnelle d'œuvres d'art. Pour ce faire, elle se concentre sur trois moments spécifiques : la fin de guerre civile en 1990, l'attentat contre l'ancien Premier ministre en 2005 et le conflit israélo-libanais de 2006.

en/ Sirine Fattouh guides you through a piece of Lebanese history based on a personal selection of artworks. She hereby focuses on three specific moments: the end of the civil war in the late nineties, the assassination of the former prime minister in 2005, and the Israeli attacks on Lebanon in 2006.

PETRA SERHAL – NO BLOOD INCLUDED

performance • 40 min. • in English

nl/ Hoe uiten we collectieve rouw voor lichamen die een gewelddadige dood stierven? Wat laten deze verloren lichamen na? *No Blood Included* is een experimentele performance van Petra Serhal, waarin ze samen met de toeschouwers een rouwritueel onderzoekt.

fr/ Comment exprimons-nous le deuil collectif de victimes de morts violentes ? Que nous transmettent ces corps perdus ? *No Blood included* est une performance expérimentale de Petra Serhal, dans laquelle elle examine avec la dimension de spectacle d'un rite de deuil.

en/ How do we perform grief in collective remembrance moments for bodies that were killed violently? What remains of these lost bodies? *No Blood Included* is an experiential performance by Petra Serhal that gives space for absent violated bodies,

LUCIEN BOURJEILY – VANISHING STATE

theatre • 60 min. • in French and English

nl/ In 1918, wanneer WO I stilaan op zijn einde loopt, buigen François Georges Picot en Mark Sykes – respectievelijk een Frans en Brits diplomaat – zich over de kaart van het Midden Oosten. In een geheim akkoord hertekenen ze de grenzen. De gevolgen zijn tot vandaag voelbaar. In *Vanishing State* laat Lucien Bourjeily je de oefening nog eens overdoen met de kennis van wat er de voorbije honderd jaar in de Levant gebeurd is.

fr/ En 1916, en pleine Première Guerre mondiale, François Georges Picot et Mark Sykes – un diplomate français et son homologue britannique – se penchent sur la carte du Moyen-Orient. Dans cet accord secret, ils redessinent les frontières de la région. Les conséquences s'en ressentent à ce jour. Dans *Vanishing State*, Lucien Bourjeily nous invite à refaire l'exercice eu égard à l'histoire du Levant au cours du siècle qui a suivi.

en/ In 1918, as WW1 was gradually drawing to a close, François Georges Picot and Mark Sykes – a French and a British diplomat respectively – were studying the map of the Middle East. In a secret agreement, they redrew the borders, and the consequences of this act can still be felt today. In *Vanishing State*, Lucien Bourjeily gives you the chance to go through this exercise afresh, in the full knowledge of what has happened in the Levant over the past hundred years.

DICTAPHONE GROUP – NOTHING TO DECLARE

Video installation • 50 min. • in Arabic (surtitles in English)

nl/ Geïnspireerd door een oude kaart van het Midden-Oosten – waarop duidelijk te zien is hoeveel grensoverschrijdende treinverbindingen er ooit waren – trok Dictaphone Group op onderzoek uit langs het volledig in onbruik geraakte spoornet in het huidige Libanon. *Nothing to Declare* gaat over de betekenis van grenzen binnen Libanon, grenzen met de buurlanden en grenzen in de Arabische wereld.

fr/ Inspiré par une ancienne carte du Moyen-Orient, qui indique clairement les lignes de chemin de fer transfrontalières de l'époque – le Dictaphone Group est parti explorer toute la partie libanaise de ce réseau aujourd'hui inusité. *Nothing to Declare* traite de la question des frontières au sein du Liban, avec les pays voisins et dans le monde arabe.

en/ Inspired by an old map of the Middle East – which clearly shows how many cross-border train connections there once were, Dictaphone Group went on a research along the entirely disused railway network in modern-day Lebanon. *Nothing to Declare* is about the meaning of borders within Lebanon, borders with the neighbouring countries, of the Arab world.

CHAGHIG ARZUMANIAN – GÉOGRAPHIES

film • 80 min. • in English

nl/ Chaghig Arzoumanian is 27, maar zou net zo goed duizend jaar oud kunnen zijn. In voice-over vertelt ze over het verleden van haar familie, en de ophoping van voornamen, verhalen, reizen en foto's die ze fragmentarisch kreeg overgeleverd. Met deze film wortelt ze haar Armeense afkomst in het landschap van vandaag.

fr/ Chaghig Arzoumanian a 27 ans, mais pourrait tout aussi bien avoir mille ans. En voix off, elle raconte le passé de sa famille, et l'accumulation fragmentaire de prénoms, de récits, de voyages et de photos qu'on lui a transmis. Ce film ancre ses racines arméniennes dans le paysage contemporain.

en/ Chaghig Arzoumanian is 27, but could just as well be a thousand years old. In a voice-over, she talks about her family history, and the accumulation of names, stories, journeys and photos that were handed down to her fragmentarily. In this film, she roots her Armenian heritage in today's landscape.

TONY CHAKAR

lecture-performance • 50 min. • in English

nl/ Tony Chakar gaat met deze lecture performance op zoek naar het mythologische verhaal van de eerste vrouw Lilith, de gelijke van Adam, en het ontstaan van het alfabet – en koppelt het aan de destructie van recente politieke gebeurtenissen.

fr/ À travers cette lecture-performance, Tony Chakar part en quête du récit mythologique de la première femme, Lilith, l'égale d'Adam, et de la naissance de l'alphabet, et relie le tout à des événements politiques récents.

en/ In this lecture performance, Tony Chakar investigates the mythological story of the first woman, Lilith, who was Adam's equal, and the emergence of the alphabet. He links this to the destruction of recent political events.

ARTIST TALKS

nl/ Kunstenaars praten in een open gesprek met het publiek over hun positie in Beirut, hun relatie met Europese steden en hun artistieke praktijk. Die zal veelal beïnvloed blijken door actuele politieke gebeurtenissen, en de complexiteit van de Libanese samenleving. Gemodereerd door Cees Vossen en Geoliane Arab.

en/ in an open conversation with the audience, the artists talk about their position in Beirut, their relationships with European cities, and their artistic practice. The latter is primarily influenced by current political events and the complexity of Lebanese society. Moderated by Vees Vossen and Geoliane Arab.

CREDITS

The Third Circle, Variation

choreography Nancy Naous | **performers** Dalia Naous, Nancy Naous, Mohamed Fouad, Hanane El Dirani | **music** Hadi Zeidan | **supertitles** Nadim Bahsoun | **lighting** Alexandre Vincent | **costumes** Jörg Todtenbier | **co-production** All Mawred all Thaqafy, Heinrich Boell Stiftung, Mucem | **with the support of** CND

Nothing to Declare

research, text, performance Tania El Khoury, Petra Serhal, Abir Saksouk | **video editing** Ali Beidoun | **camera** Karam Ghoussein, Dahna Abourahme | **music** Ahmad Khouja, Khairy Eibesh | **realized in part at** The Watermill Center in collaboration with ArtEast, New York | **production support** AFAC

Une histoire du Liban à travers les œuvres de ses artistes et cinéastes

co-production Mousseem, MuCEM (Marseille)

Vanishing State

written and directed by Lucien Bourjeily | **performed by** Nabil Traboulsi, Rami Saidi, Farah Shaer | Vanishing State, originally co-commissioned by LIFT, 14 – 18 NOW, WW1 Centenary Arts. A House on Fire project, supported by the Culture Programme of the European Union and the National Lottery through Lottery Fund and Arts Council England; in partnership with the British Council

Gardens Speak

concept Tania El Khoury | **production** Jessica Harrington | **assistant research and writer (Arabic)** Keenana Issa | **calligraphy and design of headstones** Dia Batal | **set design** Abir Saksouk | **sound recording and editing** Khairy Eibesh (Stronghold Sound) | **co-production** Fierce Festival, Next Wave Festival, Live at LICA | **developed by** the Artsadmin Artists' Bursary Scheme | **with the support of** the Arts Council England, The British Council

Géographies

director, producer, cinematography, editing Chaghig Arzoumanian | **editing consultant** Carine Doumit | **sound recordist** Karine Basha | **sound designer** Sandra Tabet | **sound mixing** Rana Eid | **colorist** Belal Hibri

PLAN YOUR STAY IN BEIRUT

Meeting point before the shows: in the bar.
 We will guide you to your show from there on!

FRIDAY 3/03

19:00	Gardens Speak		Vanishing State (zonder tribune)		No Blood Included	Sirine Fathou
19:30						
20:00	Gardens Speak	Nothing to Declare		Géographies		
20:30						
21:00						
21:30	Gardens Speak		Vanishing State (zonder tribune)		No Blood Included	Sirine Fathou
22:00						
22:30	Gardens Speak	Nothing to Declare				
23:00						
23:30						

SATURDAY 4/03

15:00	Gardens Speak		Vanishing State		No Blood Included	Une histoire de Liban
15:30						
16:00	Gardens Speak	Nothing to Declare		Géographies		
16:30						
17:00						
17:30						
18:00	Gardens Speak		Vanishing State		No Blood Included	Une histoire de Liban
18:30						

19:00	Gardens Speak	Nothing to Declare		Geographies		
19:30						
20:00						
20:30	Gardens Speak		Vanishing State		No Blood Included	Une histoire de Liban
21:00						
21:30	Gardens Speak			Artist talk		
22:00						
22:30						
23:00						

SUNDAY 5/03

14:00	Gardens Speak	
14:30		
15:00		TONY CHAKAR
15:30		
16:00	Gardens Speak	
16:30		
17:00	Gardens Speak	
17:30		

=More performances of **Garden Speak**
7/02 • 18:00 & 19:00 & 20:00 & 21:00 • in Arabic (!)
8/02 • 18:00 & 19:00 & 20:00 & 21:00 • in French (!)
9/02 • 18:00 & 19:00 & 20:00 & 21:00 • in English
10/02 • 18:00 & 19:00 & 20:00 & 21:00 • in English

More Moussem Cities in Brussels

Hatem El Imam *Infinite Landscape*

Hatem El Imam's work exists on the intersection between realism and abstract expressionism. He examines the relationship between viewer and landscape, and existing notions of familiarity and alienation. His landscapes can be read as "sublimated self-portraits".

Ravenstein Gallery • 2>18/02 • expo

Hanane Hajj Ali *Jogging*

The daily jogging ritual has contradictory effects. Against the backdrop of a city that destroys to rebuild and rebuilds to destroy, the two hormones released by exercising, dopamine and adrenaline, also seem to have alternating destructive and constructive effects.

Bozar • 10/02 • theatre

Vatche Boulghourjian *Tramontane*

Rabih, a blind young singer, applies for a passport and discovers that his identification card is a forgery. Traveling across rural Lebanon in search of a record of his own birth, he meets people on the fringes of society who tell their own stories, and give him minor clues about his identity.

Bozar • 8/02 • film

Rayes Bek + La Mirza *Love and Revenge*

Love and Revenge is the project of Lebanese hip-hop pioneer Rayess Bek and visual artist Randa Mirza. It is a musical reflection on identity, aiming to give a second life to old Arabic popular songs and movies, with fractured beats of electronic production and the traditional folk music of the Orient.

Vaartkapoen • 18/02 • music

Moussem is supported by

Kaaitheater is supported by

